

Commissiedebat Circulaire Economie
Per Mail verzonden

VerpakkingSunie Nederland
Mary van der Sluisstraat 482
1095 ME AMSTERDAM

tel

mob 06 55875382

info@vunl.nl.nl

www.verpakkingSunienederland.nl

Datum 17-12-2024
Onze ref. I&W/CE/12.24
Onderwerp: inbreng standpunt
Commissiedebat Circulaire Economie 19-12-
2024

BTW 0027.11.904.B01

BIC RABONL2U

IBAN NL61RABO0106911872

KvK 40532009

Geachte heer/mevrouw

Inleiding

Via deze brief vraagt de VerpakkingSunie Nederland (voorheen N.V.G.P.), uw aandacht voor het volgende:

Op 13 december heeft Staatssecretaris Jansen de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) per schrijven op de hoogte gebracht van het verlengen van de huidige regeling aanwijzing Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik. Deze wordt met een jaar verlengd tot en met 31 december 2025. In zijn besluit geeft Staatssecretaris Jansen aan dat het ILT geen capaciteit heeft voor handhaving, dit terwijl de markt met succes en aantoonbaar gebruik maakt van een systeem voor eenmalige kunststof producten met een inzamelingsstelsel (zgn. een hybride stelsel). Het besluit van de Staatssecretaris gaat hierbij in tegen het fair-play-beginsel van artikel 2:4 AWB. Dit besluit dient te worden genomen zonder vooringenomenheid en is niet passend binnen het evenredigheidsbeginsel van artikel 3:4 lid 2 AWB.

Ons inziens wordt de Kamer middels de brief van 13 december eenzijdig geïnformeerd, zonder open te staan voor een hybride stelsel. Juist het feit dat de PVV destijds voor de moties heeft gestemd en één van de medeondertekenaars was van de moties in de persoon van huidig minister van I&W Madlener maakt het besluit van de Staatssecretaris opmerkelijk.

Herhaaldelijk heeft de branche verzocht om een overleg met de Staatssecretaris om een invulling te geven aan de Moties Haverkort. Op dit verzoek is nimmer door de Staatssecretaris ingegaan. Hiermee komt de Staatssecretaris:

- niet tegemoet aan de wens van de Kamer, die met een meerderheid voor de ingediende moties Haverkort heeft gestemd.

- niet tegemoet aan de wens tot innovatie vanuit de branche en stelt zij de Europese concurrentiepositie van het MKB achter op de omliggende landen.

Juist ook omdat de branche heeft aangetoond dat een hybride systeem werkbaar is en past binnen de gestelde reductiedoelstelling, zien wij hierin een gemiste kans.

Door dit besluit van de Staatssecretaris, wordt:

- Een inhoudelijke reactie op de ingediende moties Haverkort terzijde gesteld en wordt de Kamer mond dood gemaakt. Tegelijkertijd wordt geen gehoor gegeven aan de meerderheid van de Kamer om uitvoering te geven aan de moties.

In de Gedetailleerde toelichting uitkomsten evaluatie en advisering van de Beslisnota Opvolging evaluatie en uitvoering moties regelgeving kunststofproducten voor eenmalig gebruik gebruikt de Staatssecretaris de navolgende overweging:

“Het rapport concludeert zoals gezegd dat het aannemelijk is dat de reductiedoelstelling van 40% in 2026 wordt gehaald. Dat komt met name door de constatering dat er nu al een grote reductie lijkt te hebben plaatsgevonden in de grootste productcategorie: koffiebekers voor consumptie ter plaatse in kantoren, fabrieken en instellingen. Daarbij komt dat de reductie de komende jaren zal doorzetten omdat de uitvoeringspraktijk zich verder zal uitkristalliseren waardoor meer ondernemers maatregelen nemen.”

Deze doelstelling wordt gehaald op basis van de huidige situatie met uitvoering gevend aan de drie moties. Het aanscherpen van de SUP regeling en dus een verbod per 2026 voor bepaalde situaties maakt het besluit van de staatssecretaris van 13 december 2024 ondoelmatig en onrechtmatig bezwarend, mede in Europees verband. De huidige ingeslagen weg, met inachtneming van de moties is thans meer dan doeltreffend te noemen.

Tevens wordt in de Gedetailleerde toelichting uitkomsten evaluatie en advisering van de Beslisnota Opvolging evaluatie en uitvoering moties regelgeving kunststofproducten voor eenmalig gebruik gebruikt de Staatssecretaris de navolgende overweging gebruikt ter overweging van het besluit van de Staatssecretaris:

“Het rapport stelt dat de bijdrage van de maatregelen aan de reductie van plastic zwerfafval nog niet vastgesteld kan worden. De verwachting is dat op basis van de landelijke monitor zwerfafval van Rijkswaterstaat over 2024 (die in 2025 wordt gepubliceerd) het effect van de reductiemaatregelen op dit doel pas kan worden geconstateerd.

o Advies: Het advies is om in 2025 naar deze cijfers te kijken.”

De Verpakkingsunie Nederland (VUNL) stelt in dit kader voor dat het wellicht meer dan verdedigbaar is om pas in het najaar 2025 een definitief besluit te nemen om de regeling Kunststof verpakkingen voor eenmalig gebruik.

“Het rapport beschrijft dat de regelgeving ten aanzien van consumptie ter plaatse goed loopt en dat ondernemers in de sectoren kantoren, bedrijven en instellingen hier goed aan voldoen. In dit stuk van de regelgeving wordt ook het grootste deel van de 40% reductiedoelstelling behaald. Het is daarom essentieel om hierop te blijven inzetten, ook om te voorkomen dat gedane investeringen in herbruikbare oplossingen teniet worden gedaan. Bij gesloten evenementen (zoals festivals) blijkt het lastiger om geen kunststofproducten voor eenmalig

gebruik te gebruiken. Deze sector meldt zich het meest om gebruik te maken van de uitzondering. Deze sector was ook de oorspronkelijke motivering om een uitzondering op te nemen. o Advies: Om deze reden wordt geadviseerd om de uitzondering niet langer breed te laten gelden maar toe te spitsen op de beoogde sector: gesloten evenementen.”

Er zijn in de branche grote successen geboekt waarbij uitvoering wordt gegeven aan de moties Haverkort. Juist binnen de sectoren, bedrijven en instellingen. De huidige regeling met de moties passen binnen de doelstelling van een reductie van 40% reductiedoelstelling en wordt mede behaald door de inzet van een branche-eigen inzamelingsstelsel mede ingezet binnen kantoorruimten en productielocaties.

Stand van zaken augustus 2024 tot en met november

115 adressen waar thans kunststof verpakkingen voor eenmalige gebruik worden opgehaald voor recycling.
14.214 kilogram aan netto gewicht kunststof producten voor eenmalige gebruik opgehaald bij 115 adressen.

Juist een hybride systeem (herbruikbaar en kunststof verpakkingen) zorgt voor een optimale circulaire economie, juist voor die sectoren waar herbruikbaar niet de oplossing is, biedt een hybride systeem uitkomst. Denk aan productielocaties/bouwlocaties etc. Daarbij gesteld dat kantoorlocaties ook positief bijdragen aan een hybride systeem.

Economisch consequenties voor het MKB

Het besluit van Staatssecretaris Jansen van 13 december 2024 heeft voor de Verpakkingsbranche grote financiële gevolgen zowel op nationaal als internationaal niveau.

Het Midden- en Kleinbedrijf (MKB) is de enige die nu met deze maatregelen te maken krijgen.

De nadruk ligt nu volkomen op de vulling van het product op het verkooppunt. Het grootwinkelbedrijf wordt niet meer getroffen omdat die alles voorverpakken.

En juist daar zitten de kilogrammen om te verminderen. Alles lijkt nu gericht op het verminderen van zwerfafval en dat los je hiermee niet op.

Daarnaast brengt het besluit van de Staatssecretaris een enorme administratieve last voor het MKB met zich mee. Kleine zelfstandigen met 1 of 2 man personeel moeten alle regels goed kennen en uitvoeren.

Dit terwijl de afgelopen maanden al geleerd hebben dat de regelgeving enorm ingewikkeld is. Zo erg zelfs dat specialisten er niet helemaal goed uitkomen.

Laat staan dat een zelfstandige bakker of vispecialist nog weet welke verpakking waar onder valt.

Toeslag/verplichte bijdrage

Daarnaast levert de verplichte bijdrage van 25 eurocent en 50 eurocent voor een maaltijd een enorme kostprijsverhoging van de producten op.

Dit in een tijd waarbij het in Nederland al lastig genoeg is om de inflatie onder controle te houden.

Spontaan een last-minute consumptie nuttigen begint in Nederland echt een luxe te worden.

Dit terwijl het kabinet aangeeft ook betaalbaarheid voor de lage inkomens belangrijk te vinden.

Wat verstaat Staatssecretaris Jansen in dit kader -binnen de SUP-wetgeving- onder een maaltijd? En is dit in lijn met de op handen zijnde PPWR?

Internationaal Economisch gevolg

Het MKB verliest marktaandeel op de Europese markt. Binnen omliggende landen zal de afname van de eenmalige kunststofproducten voor eenmalig gebruik niet meer worden afgenomen, aangezien onze nationale productie gecombineerd gaat met internationale afname.

Nationaal Economisch gevolg onevenredig zwaar

Op nationaal niveau zal doorvoering van het besluit van de Staatssecretaris een omzetafname van 18,75% onder het MKB tot gevolg hebben, met een werkgelegenheid van ongeveer 500 fte. 10% van ons ledenbestand zullen de deuren kunnen sluiten, wanneer het besluit van de Staatssecretaris in stand blijft en niet gekozen wordt voor een hybride systeem. Het besluit van de Staatssecretaris is hiermee onevenredig zwaar en

Handhaving

Staatssecretaris Jansen geeft in zijn motivering aan dat er geen ruimte is voor handhaving van het huidige gedoogbeleid. Deze eenzijdige beslissing is opmerkelijk en onevenredig te noemen.

- De SUP is mede onderdeel van de Uitgebreide Producent Verantwoordelijkheid (UPV) en valt onder de auspiciën van Verpact.
- Waarom is met de branche niet in overleg getreden t.a.v. handhaving? Het gaat in casu over verpakkingen die op locaties worden (af)gevuld, de zgn. verkooppuntverpakkingen. Binnen de SUP regeling is de producent c.q. importeur verantwoordelijk voor de SUP-afdracht aan Verpact. Verpact is hiervoor de handhavende instantie. De handhavingstaak, zoals ILT binnen de SUP regeling vervuld, zou daarom door Verpact overgenomen kunnen worden.
 - o Waarom is/wordt deze handhavingstaak niet overgeheveld naar Verpact, die namelijk al handhavend optreedt ten aanzien van Single Use Plastics vallend binnen de Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid ((UPV) (SUP-Ministeriële Regeling).

In het handhavingsbeleid zoals hierboven door de branche geschetst, had Verpakkingsunie Nederland graag haar plan van aanpak over willen presenteren

PPWR

Voor de branche is het onduidelijk welke regeling per januari 2026 zal gaan gelden. Voor het MKB (drijvende motor van de Nederlandse economie) is het belangrijk duidelijkheid te verkrijgen. Wordt de PPWR gevolgd of gaat de Staatssecretaris zijn eigen beleid voeren?

Wanneer de PPWR wordt gevolgd maakt de praktische uitvoerbaarheid voor alle betrokkenen een stuk eenvoudiger. Er is namelijk voldoende vraag om productie van Verpakkingen te realiseren in een hybride systeem, dan wel hierin aansluiting te zoeken bij de PPWR, maar even zo belangrijk is dat nationale handhaving binnen de PPWR door ILT eenvoudiger is, omdat er Europese certificaten en systemen zijn, waarbij het MKB zich kan aanmelden.

Derhalve maakt de omzetting van de moties in een Ministeriële regeling de handhaving eenvoudiger en past dit binnen de PPWR-Verordening en binnen de reductiedoelstelling van 40%.

Verzoek vanuit de Branche

Wij verzoeken u bij de Commissie Circulaire Economie er op aan te dringen om het beleid vanuit de aanwijzingsbrief van voormalig Staatsecretaris Heijnen te gedogen en om te zetten in een Ministeriële regeling. Wij zijn van mening dat een hybride systeem, mits gerecycled, de Rijksoverheid daadwerkelijk helpt bij het reduceren van restafval. Tevens verzoeken wij u de definitie van plastic vrij zoals de branche deze omschrijft op te nemen in het Circulaire Materialenplan (grondstoffenvoorzieningszekerheid/motie Haverkort: 32852 nr. 279).

Hiermee wordt aan het MKB de mogelijkheid geboden om te innoveren en daarmee bij te dragen aan de betere concurrentiepositie in Europa.

Mocht u nog vragen hebben dan is de branche graag bereid u een nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groeten,

mr. drs. P. Greveling

Directeur